

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 20/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Ivana Fiačana (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/2/2021 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/61/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2021 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/2/2021 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/61/2021. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2021 a krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/61/2021 konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

2. Sťažovateľ je advokát, a preto v konaní pred ústavným súdom nemusí byť zastúpený [§ 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opísal nasledovný stav veci:

4. Na okresnom súde sa pod sp. zn. 0Er/52/2012 viedlo exekučné konanie proti povinnému v 1. rade – spoločnosti BRICOLER s. r. o., Ivánska cesta 10, Bratislava, a povinnému v 2. rade – spoločnosti CSI FINANCE S.A., Rue Goethe 1, L-1637 Luxemburg, pre vymoženie pohľadávky 730 266 eur s príslušenstvom na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu a poverenia na vykonanie exekúcie č. 5102 109069*, ktoré vydal okresný súd 16. januára 2012. Oprávneným v danom exekučnom konaní bola spoločnosť TSP, s. r. o., Hviezdoslavova 118, Tvrdošín, IČO 36 402 567 (ďalej len „TSP, s. r. o., IČO 36 402 567“ alebo „oprávnený“).

5. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej 4. februára 2013 (ktorú sťažovateľ v ústavnej sťažnosti bližšie nešpecifikoval) a oznámení o postúpení pohľadávky obom povinným v exekúcii z 3. októbra 2019 podal sťažovateľ 4. októbra 2019 návrh, aby súd podľa ustanovenia § 73 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 pripustil, aby v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 0Er/52/2012 vystupoval popri oprávnenom v 1. rade, t. j. spoločnosti TSP, s. r. o., IČO 36 402 567, aj sťažovateľ ako oprávnený v 2. rade v rozsahu 50 % z vymáhanej sumy so všetkými právami s ňou spojenými.

6. Pri nahliadnutí do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 0Er/52/2012 sťažovateľ zistil, že o jeho návrhu zo 4. októbra 2019 (bod 5 tohto uznesenia) nebolo do 5. marca 2020 rozhodnuté. Z uvedeného dôvodu podal okresnému súdu urgenciu, aby rozhodol o jeho návrhu na zmenu účastníkov konania na strane oprávneného zo 4. októbra 2019. K 7. januáru 2021 nebolo o návrhu sťažovateľa stále rozhodnuté.

7. Podaním zo 7. januára 2021 podal sťažovateľ sťažnosť na prietahy okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2012. Na sťažnosť odpovedala podpredsedníčka okresného súdu listom č. k. 1Spr/2/201 z 3. februára 2021. V časti, v ktorej sťažovateľ namietal procesnoprávny postup zákonného sudcu, vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú, keďže predseda súdu ako orgán riadenia a správy súdu sa nemôže vyjadrovať a hodnotiť procesnoprávny postup sudcov v konkrétnych konaniach a usmerňovať ich, akým spôsobom majú v konaní postupovať. V časti námietky sťažovateľa, v ktorej namietal nečinnosť okresného súdu, vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú, pretože nezistila v konaní prietahy spôsobené nečinnosťou sudcu a exekučné konanie bolo ukončené upovedomením súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie doručenej okresnému súdu 13. novembra 2020.

8. Sťažovateľ sa podaním z 1. marca 2021 obrátil na krajský súd, aby prešetril spôsob, akým bola vybavená jeho sťažnosť zo 7. januára 2021 na prietahy v konaní sp. zn. 0Er/52/2012. Krajský súd na žiadosť o prešetrovanie odpovedal listom č. k. 1Spr/61/2021 z 30. apríla 2021. Podpredseda krajského súdu po prešetroaní všetkých skutočností konštatoval, že žiadosť sťažovateľa o prešetrovanie vybavenia sťažnosti nie je opodstatnená a s vyhodnotením podpredsedníčky okresného súdu sa v celom rozsahu stotožnil.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ vidí arbitrárnosť postupu okresného súdu v tom, že okresný súd sa svojvoľne a v rozpore so zákonom rozhodol, že o jeho návrhu na pripustenie zmeny účastníkov konania zo 4. októbra 2019 nebude rozhodovať ani o takomto návrhu napriek jeho urgenciám nerozhodol, pričom v konaní pokračoval a vydal rozhodnutie, ktorým malo dôjsť k právoplatnému ukončeniu

exekučného konania, pričom takého rozhodnutie sťažovateľovi neoznámil ani nedoručil, ani ho žiadnym spôsobom neoboznámil s priebehom tohto exekučného konania.

10. Napadnutý procesný postup okresného súdu a krajského súdu a dôsledky z neho vyplývajúce nemožno podľa sťažovateľa napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku a Exekučnom poriadku. A to z dôvodu, že žiadne rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na pripustenie zmeny účastníkov konania zo 4. októbra 2019 nebolo vydané ani mu nebolo doručené, čo ho automaticky vylúčilo ako účastníka konania z možnosti podať proti takému rozhodnutiu akýkoľvek opravný prostriedok.

11. Sťažovateľ vyjadril presvedčenie, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/2/2021 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/61/2021 pri vybavení jeho sťažnosti a postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2012 boli porušené jeho základné práva, bola zmarená účinná ochrana procesných a vecných práv sťažovateľa. Krajský súd podľa sťažovateľa ako súd odvolací v označenom konaní úplne odignoroval odvolacie dôvody, ktoré proti procesnému postupu vzniesol, čím mu mal uprieť možnosť uplatňovať jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu. Okresný súd a krajský súd sa pri rozhodovaní o návrhoch sťažovateľa dôsledne nevyrovnali s konkrétnymi okolnosťami prípadu a nevzali do úvahy závažné dôsledky vyplývajúce z nezákonného postupu okresného súdu v exekučnom konaní pre sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa ja namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v exekučnom konaní, ktorý nerozhodol o jeho návrhu na zmenu účastníkov exekučného konania na strane oprávneného a postupom okresného súdu a krajského súdu pri vybavení jeho sťažnosti na prietahy a nesprávny procesný postup v exekučnom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 0Er/52/2012:

13. Ako sťažovateľ argumentuje, nerozhodnutím o jeho návrhu na zmenu účastníkov exekučného konania na strane oprávneného došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ nahliadal do exekučného spisu s cieľom zistenia, či bolo o jeho návrhu na zmenu účastníkov konania na strane oprávneného rozhodnuté. Z odpovede podpredsedníčky okresného súdu č. k. 1Sp/2/2021 z 3. februára 2021 na jeho sťažnosť na prietahy v exekučnom konaní a nesprávny procesný postup sa sťažovateľ

dozvedel, že exekučné konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 0Er/52/2012 bolo skončené 13. novembra 2020. Tento list bol sťažovateľovi doručený 10. februára 2021.

16. Týmto momentom, t. j. dňom 10. februára 2021, získal sťažovateľ vedomosť o tom, že o jeho návrhu na zmenu účastníkov konania už v skončenom exekučnom konaní rozhodnuté nebude. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“) môže oprávnený podať námietky proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie v lehote 30 dní od jeho doručenia. Sťažovateľ síce nemohol využiť tento opravný prostriedok, keďže o jeho vstupe do exekučného konania na strane oprávneného okresný súd nerozhodol, mal však k dispozícii ústavnú sťažnosť, ktorú mohol podať v lehote dvoch mesiacov od momentu, keď sa o potenciálnom zásahu do svojho základného práva dozvedel. Od 10. februára 2021 do 6. júla 2021, keď sťažovateľ ústavnú sťažnosť podal, však uplynula lehota presahujúca zákonom ustanovenú hranicu, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

17. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd musí konštatovať, že jeho ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013).

19. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súde už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03, I. ÚS 497/2020, III. ÚS 196/2021). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

20. Ústavný súd z vypožičaného spisu okresného súdu sp. zn. 0Er/52/2012 zistil, že exekučné konanie bolo zastavené ako stará exekúcia podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní na základe návrhu oprávneného, o ktorom rozhodol súdny exekútor František Radzo upovedomením o zastavení starej exekúcie č. EX 439/2019-39, sp. zn. 0Er/52/2012 z 10. marca 2020, ktoré bolo okresnému súde doručené 13. novembra 2020.

21. Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní exekučné konanie sa končí právoplatnosťou uznesenia súdu o zamietnutí námietok proti upovedomeniu

o zastavení starej exekúcie alebo uznesenia súdu, ktorým sa námietky odmietli. Ak námietky neboli podané, exekučné konanie sa končí doručením upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdu. Ukončením exekučného konania sa považuje poverenie na vykonanie exekúcie za vrátené.

22. V prípade sťažovateľa bolo exekučné konanie vedené pod sp. zn. 0Er/52/2012 ukončené doručením upovedomenia o zastavení starej exekúcie okresnému súdu, t. j. 13. novembra 2020. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 6. júla 2021. V čase doručenia ústavnej sťažnosti už nemohlo dochádzať k porušovaniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v exekučnom konaní sp. zn. 0Er/52/2012, ktoré už bolo právoplatne skončené 6 mesiacov pred podaním ústavnej sťažnosti, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/2/2021 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Spr/61/2021:

23. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

24. Sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ktorý je orgánom riadenia a správy súdu.

25. Podľa ustanovenia § 68 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, použije sa na vybavovanie sťažností osobitný zákon, t. j. zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o sťažnostiach“), predtým zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach]. Výsledkom je upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov (§ 66 zákona o súdoch).

26. V nadväznosti na citované ustanovenia zákona o súdoch ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej postup pri vybavovaní sťažností, resp. prešetrovaní ich vybavenia podľa zákona o súdoch nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 210/2011, IV. ÚS 469/2012, II. ÚS 199/2017, IV. ÚS 541/2012, I. ÚS 84/2019).

27. Kritériom aplikovateľnosti čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je materiálna povaha predmetu konania, predovšetkým skutočnosť, že sa v ňom bezprostredne rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (o ich právnom statuse). Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako ako ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

28. V posudzovanom prípade sťažovateľ namieta postup administratívneho charakteru upravený už uvedenými právnymi predpismi (zákonom o súdoch a zákonom o sťažnostiach), v rámci ktorého sa nerozhoduje bezprostredne o právach, resp. povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom ho z hľadiska predmetu nemožno považovať ani za správne konanie [pozri k tomu § 1

ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, pozn.]; aj preto sa na neho nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok). Táto špecifická oblasť preto nespadá podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu pod garancie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

29. Tento záver je relevantný aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 48 ústavy. Všetky základné práva, ktoré uvedený článok inkorporuje (napr. právo na zákonného sudcu, právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov), sa vzťahujú na samotné súdne konanie, v ktorom súdy prerokujú a rozhodujú o právach a povinnostiach fyzických osôb, resp. právnických osôb, avšak nie na vymedzený postup orgánov štátnej správy súdov.

30. Uvedené skutočnosti súčasne vylučujú možnosť existencie takej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom (podpredsedu) krajského súdu a (podpredsedníčky) okresného súdu, ako aj ich listami a namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. IV. ÚS 260/07, IV. ÚS 469/2012), ktorá by zakladala relevantný dôvod na vyslovenie ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

31. Z uvedených dôvodov ústavný súd túto časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu